

DECIZIE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Galina Stratulat
Dumitru Mardari, Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Frigoclima”, prin intermediul avocatului Anatol Turchin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Seralcon” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Frigoclima”, intervenient accesoriu Agenția de Dezvoltare Regională Centru cu privire la încasarea datoriei, penalităților contractuale, dobânzilor de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Frigoclima”, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor stabilite prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017,

c o n s t a t ă :

La 03 aprilie 2015, SRL „Seralcon”, prin intermediul avocatului Cristina Sultan s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Frigoclima”, intervenient accesoriu Agenția de Dezvoltare Regională Centru cu privire la încasarea datoriei, penalităților contractuale, dobânzilor de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că în temeiul contractului de antrepriză nr. 02 din 01 iulie 2014, încheiat între antreprenorul SRL „Seralcon” și clientul SRL „Frigoclima”, antreprenorul și-a asumat obligația să presteze lucrări de antrepriză, iar clientul s-a obligat să efectueze plata acestora în termenii și condițiile stabilite.

Prin acordul nr. 1 din 31 iulie 2014, părțile au convenit asupra modificării termenului de executare a lucrărilor, considerându-se ca fiind finalizate acestea la data semnării actului de îndeplinire a lucrărilor.

Prin acordul adițional nr. 1, anexă la contract din 12 decembrie 2014, pârâtul a recunoscut datoria față de reclamant în mărime de 1 200 053,59 lei, aceasta urmând a fi stinsă în quantum deplin până la 30 ianuarie 2015. Concomitent, părțile au convenit, că în cazul tergiversării achitărilor preconizate până la 12 decembrie 2014 peste data de 30 ianuarie 2015, pârâtul s-a obligat să achite o penalitate mărime de 1,8%, suplimentar la penalitățile nestinse. Contrar obligațiilor asumate,

pârâtul nu a executat în volum deplin plata serviciilor prestate, astfel încât la data depunerii acțiunii înregistrează restanțe în mărime de 1 100 000,55 lei.

Totodată, în condițiile neexecutării obligațiilor contractuale, a invocat reprezentantul reclamantei clauza penală în mărime de 0,2 pentru fiecare zi de întârziere a executării, potrivit prevederilor contractuale, solicitând astfel încasarea penalităților în mărimea corespunzătoare.

Concomitent, în ordinea art.art. 585, 619 Cod civil, reclamanta a pledat pentru încasarea și a dobânzilor de întârziere în mărimea calculate respectiv pentru perioada 13 decembrie 2014- 31 martie 2015.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor finală, a solicitat reprezentantul reclamantei încasarea din contul SRL „Frigoclima” a datoriei în mărime de 430 000,55 lei, a penalităților contractuale în mărime de 320 510,80 lei și a dobânzilor de întârziere în mărime de 188 433,27 lei.

În partea cerinței de încasare a datoriei a invocat, că în perioada dintre 31 martie 2015- 20 iulie 2015, pârâtul a efectuat plăți, astfel încât diminuând cuantumul datoriei totale până la mărimea sus-indicată.

Totodată, a pledat reprezentantul reclamantei SRL „Seralcon” pentru încasarea din contul pârâtului a penalităților în proporție de 0,2% pentru fiecare zi de întârziere pentru perioada 13 decembrie 2014 – 11 iunie 2015.

Concomitent, prin prisma art.619 Cod civil, a insistat asupra încasării dobânzilor de întârziere pentru perioada 13 decembrie 2014 – 07 septembrie 2016 în mărime de 188 433,27 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 07 aprilie 2017 acțiunea a fost admisă, dispunându-se încasarea din cumul SRL „Frigoclima” în beneficiul SRL „Seralcon” datoria în mărime de 430 000,55 lei, penalitatea în mărime de 320 510,80 lei, dobânda de întârziere în mărime de 188 433,27 lei, cheltuielile de plată a taxei de stat în mărime de 28 168,40 lei, cheltuieli legate de asigurarea acțiunii în mărime de 4 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 100 000 lei.

La 03 mai 2017, reprezentantul SRL „Frigoclima”, avocatul Anatol Turchin a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 07 aprilie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de reprezentantul apelantei SRL „Seralcon”, avocatul Anatol Turchin și s-a comunicat apelantei, despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 21 126,30 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 a fost corectată greșeala mecanică admisă în încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, cu înlocuirea apelantei SRL „Seralcon”, cu SRL „Frigoclima”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017 s-a restituit cererea de apel depusă de reprezentantul SRL „Frigoclima”, avocatul Anatol Turchin, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea emisă la 13 iulie 2017.

La 25 octombrie 2017, SRL „Frigoclima”, prin intermediul avocatului Anatol Turchin a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel, deoarece de către instanță au fost încălcate prevederile art. 102 Cod de procedură civilă, nefiind legal citat.

A mai indicat că, despre ședința de judecată a aflat de pe site-ul instanței, însă fiind în imposibilitate de a se prezenta la 26 septembrie 2017 a depus cerere de amânare a examinării cauzei, cât și cerere de scutire de la plata taxei de stat.

Susține recurentul că, prin intermediul poștei electronice nu a recepționat nici o citație și încheiere a instanței de apel, mai mult ca atât la materialele cauzei nefiind nici o semnătură a apelantului.

Consideră recurentul că, în asemenea împrejurări SRL „Frigoclima” îi este încălcat dreptul de acces la un tribunal.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Examinând înscrisurile anexate la dosar, Colegiul reține că încheierea instanței de apel, recurată de SRL „Frigoclima”, prin intermediul avocatului Anatol Turchin, a fost expediată participanților la proces conform scrisorii din 30 octombrie 2017 (f.d. 76, Vol. III), la materialele cauzei nefiind dovada recepționării, astfel considerând recursul declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 07 aprilie 2017 acțiunea a fost admisă, dispunându-se încasarea din cumul SRL „Frigoclima” în beneficiul SRL „Seralcon” datoria în mărime de 430 000,55 lei, penalitatea în mărime de 320 510,80 lei, dobânda de întârziere în mărime de 188 433,27 lei, cheltuielile de plată a taxei de stat în mărime de 28 168,40 lei, cheltuieli legate de asigurarea acțiunii în mărime de 4 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 100 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 03 mai 2017, reprezentantul SRL „Frigoclima”, avocatul Anatol Turchin a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 07 aprilie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de reprezentantul apelantei SRL „Seralcon”, avocatul Anatol Turchin și s-a comunicat apelantei, despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 21 126,30 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 a fost corectată greșeala mecanică admisă în încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, cu înlocuirea apelantei SRL „Seralcon”, cu SRL „Frigoclima”.

Iar, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017 s-a restituit cererea de apel depusă de reprezentantul SRL „Frigoclima”, avocatul Anatol Turchin, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea emisă la 13 iulie 2017.

Conform art. 369, alin. (1), lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368, alin. (1).

În conformitate cu art. 100, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Iar, potrivit art. 102, alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Astfel, citarea părților este actul procedural de importantă majoră în desfășurarea procesului civil, a cărui îndeplinire are ca scop înștiințarea părților asupra termenului la care sunt chemate să se înfățișeze în fața instanței de judecată investită cu soluționarea litigiului dintre ele, pentru a-și formula apărările și susținerile referitoare la obiectul aceluia litigiu, asigurând două principii fundamentale ale procesului civil: principiul dreptului la apărare și cel al contradictorialității dezbaterilor.

Instanța de recurs reamintește jurisprudența CEDO în cauza Rassohin contra Moldovei (Cererea nr. 11373/05, 18 octombrie 2011), unde Curtea reiterează faptul că articolul 6 § 1 nu garantează un drept de recurs împotriva deciziilor pronunțate în prima și a doua instanță. Însă, în cazul în care dreptul intern

garantează un drept de recurs, procedura de recurs va fi tratată ca prelungire a procesului de judecată și, prin urmare, va cădea sub incidența articolului 6. Aceasta presupune, de exemplu, că părțile aflate în litigiu trebuie să beneficieze de un drept efectiv de acces la o instanță de judecată care va hotărî asupra „drepturilor și obligațiilor lor civile” (§ 32).

Iar în cauza *Russu contra Moldovei* (cererea nr. 7413/05, 13 noiembrie 2008) Curtea a notat că, „în practică, instanțelor de judecată naționale nu acceptă ca probă suficientă faptul expedierii unei scrisori de către o instanță judecătorească, ci solicită dovada expedierii” (§§ 23- 28).

Potrivit art.105, alin. (1¹) Cod de procedură civilă, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Art. 105, alin. (5) Cod de procedură civilă, stabilește că, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație.

În conformitate cu art. 106 Cod de procedură civilă, dacă destinatarul refuză să primească citația sau înștiințarea, persoana împuternicită să o înmâneze consemnează refuzul pe citație sau înștiințare și o restituie instanței judecătorești. Persoana care refuză să primească citația sau înștiințarea se consideră înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată sau despre locul, data și ora efectuării unui act procedural. Neprezentarea ei în instanță nu împiedică judecarea pricinii sau efectuarea actului procedural.

Sensul autentic al normei precitate, determinat din perspectiva interpretării logico-gramaticale a textului legal, denotă faptul că, refuzul de a primi citația sau înștiințarea ori nereclamarea de către destinatar a citației sau înștiințării se consideră că ultimul a fost citat legal, deoarece citarea are drept scop înștiințarea destinatarului despre, locul data și ora îndeplinirii unui act de procedură.

Colegiul constată că, instanța de apel a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată recurentului SRL „Frigoclima”, precum și încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel (f.d. 53, Vol. III), care a fost recepționată la 10 august 2017, conform avizului de recepție (f.d. 55, Vol. III), iar reprezentantului SRL „Frigoclima”, avocatul Anatol Turchin a fost expediată prin intermediul poștei electronice a instanței (f.d. 54, Vol. III).

Astfel, citația pentru 28 septembrie 2017, ora 11:00 și copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 a fost expediată la adresa turchin_anatol@yahoo.com, adresa a poștei electronice indicată de avocatul Anatol Turchin, fapt confirmat prin mandatul eliberat de acesta la 22 iulie 2015 (f.d. 161, Vol. I), ceea ce demonstrează că reprezentantul SRL „Frigoclima”, avocatul Anatol

Turchin a fost înștiințată în conformitate cu art. 105, alin. (1¹) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Colegiul reține că instanța de apel a respectat dispozițiile art. 369, alin. (1), lit. a) în coroborare cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, iar alegațiile recurentului precum că, încheierea instanței de apel din 13 iulie 2017 nu a recepționat-o și nu a cunoscut despre deficiențele depistate și termenul de înlăturare acordat, nu pot fi reținute, reieșind din raționamentele descrise supra.

Nu pot fi reținute nici cele invocate de recurent precum că, SRL „Frigoclima”, nu i-au fost comunicate actele de procedură, în conformitate cu dispozițiile art. 100 Cod de procedură civilă, deoarece instanța a expediat citația și încheierea de a nu da curs atât la adresa de poștă electronică a avocatului, cât și la sediul întreprinderii, fapt confirmat prin avizul de recepție.

Mai mult ca atât, recurentului fiindu-i expediată încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, acesta urma să dea dovadă de diligență și să întreprindă măsuri în vederea susținerii poziției sale în proces, precum și să înlătore neajunsurile, or conform art. 56, alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Iar, potrivit art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În consolidarea poziției, Colegiul reamintește jurisprudența CEDO în cauza Van Harn contra Germaniei (cererea nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007) în care Curtea a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Reieșind din cele supra relatate, Colegiul consideră că instanța de apel corect a ajuns la concluzia de restituire a apelului, în cazul în care apelantului recurent i-a fost expediată citația și copia încheieri prin care nu s-a dat curs cererii de apel, în conformitate cu prevederile art. 105, alin. (1¹) Cod de procedură civilă.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017 este legală și întemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de SRL „Frigoclima”, prin intermediul avocatului Anatol Turchin, și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Frigoclima”, prin intermediul avocatului Anatol Turchin.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Seralcon” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Frigoclima”, intervenient accesoriu Agenția de Dezvoltare Regională Centru cu privire la încasarea datoriei, penalităților contractuale, dobânzilor de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Galina Stratulat

judecători

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală